

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Jana Filipa, soudce Jaromíra Jirsy a soudkyně zpravodajky Milady Tomkové o ústavní stížnosti **X. Y.**, t. č. věznice, zastoupeného Mgr. Františkem Drlíkem, advokátem, sídlem nám. Míru 137/9, Šumperk, proti usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 7 To 100/2017 ze dne 20. října 2017 a usnesení Městského soudu v Praze č. j. 46 T 3/2015-1543 ze dne 17. července 2017, za účasti **Vrchního soudu v Praze** a **Městského soudu v Praze**, jako účastníků řízení, a **Vrchního státního zastupitelství v Praze**, jako vedlejšího účastníka řízení, takto:

I. V řízení vedeném u Ústavního soudu pod sp. zn. IV. ÚS 38/18 se pokračuje.

II. Ústavní stížnost se zamítá.

O d ů v o d n ě n í:

I.

Vymezení věci

1. Posuzovanou ústavní stížností se stěžovatel domáhá zrušení v záhlaví uvedených rozhodnutí, neboť se domnívá, že jimi došlo k porušení jeho práv zaručených čl. 36, čl. 38 a čl. 40 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“).

2. Jak se podává z ústavní stížnosti a vyžádaného spisu Městského soudu v Praze, stěžovatel byl rozsudkem téhož soudu č. j. 46 T 3/2015-1226 ze dne 24. 3. 2015 shledán vinným zvláště závažným zločinem vraždy podle § 140 odst. 2 a odst. 3 písm. j) trestního zákoníku ve stádiu pokusu. Uvedeného trestného činu se měl dopustit ve zkratce tak, že 1) v úmyslu jej usmrtit si vzal jako rukojmí poškozeného bezdomovce, kterého ohrožoval nožem, a následně sám zavolal Policii České republiky, jejíž výzvy k odhození nože uposlechl po použití donucovacích prostředků, aniž by způsobil poškozenému fyzické zranění, a 2) po předchozím uvážení napadl nožem jiného bezdomovce s úmyslem jej usmrtit, přičemž k usmrcení nedošlo jen díky aktivní obraně poškozeného, příchozímu svědkovi a poskytnutí včasné lékařské pomoci. Za uvedené jednání byl stěžovatel odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 17 a půl roku.

3. Stěžovatelovo odvolání Vrchní soud v Praze usnesením sp. zn. 7 To 44/2015 ze dne 9. 6. 2015 zamítl. V následném dovolání stěžovatel změnil své stanovisko k předmětným trestným činům a uvedl, že jeho dřívější vyjádření (kdy se k trestným činům doznával) bylo motivováno snahou upoutat pozornost. Proto údajně popisoval útoky (a další své činy, které se ani nestaly) v tom nejhorším světle. Ve skutečnosti však nebyly vedeny v úmyslu poškozené usmrtit. Nejvyšší soud rozsudkem č. j. 6 Tdo 1458/2015-61 ze dne 25. 5. 2016 citovaná rozhodnutí městského a vrchního soudu zrušil v části týkající se prvního z uvedených skutků a sám rozhodl tak, že se stěžovatel odsuzuje k trestu odnětí svobody v trvání 15 let. V odůvodnění uvedl, že změna stěžovatelova postoje představuje novou skutečnost, kterou nelze v dovolacím řízení

přezkoumat, mohla by však být důvodem k podání návrhu na povolení obnovy řízení. Kasační část rozsudku Nejvyšší soud odůvodnil tím, že z provedeného dokazování u prvního skutku nevyplývá stěžovatelův úmysl poškozeného usmrtit, jenž soudy dovozovaly výhradně ze stěžovatelova doznání, nepodloženého jakýmikoliv věrohodnými důkazy. Úmysl usmrtit poškozeného v případě druhého skutku byl naopak dle Nejvyššího soudu podložen nejen výpověďmi stěžovatele, nýbrž (mimo jiné) i způsobem provedení útoku a tím, že stěžovatel nepřivolal na místo policejní hlídku.

4. Proti uvedeným rozhodnutím podal stěžovatel ústavní stížnost, kterou Ústavní soud usnesením sp. zn. III. ÚS 3083/16 ze dne 29. 11. 2016 odmítl jako zjevně neopodstatněnou. Ústavní soud se ztotožnil s názorem Nejvyššího soudu, že změna výpovědi stěžovatele může být předmětem návrhu na povolení obnovy řízení. Skutečnost, že se obžalovaný obsáhle dozná, určuje i rozsah prováděného dokazování, zvláště ve vztahu k nepřímým důkazům. Ústavní soud sice uvedl, že soudy provedly dostatečné množství důkazů, poznamenal nicméně, že s novou důkazní situací se může tento závěr změnit.

5. Stěžovatel podal také návrh na obnovu řízení, který nyní napadeným usnesením Městský soud v Praze zamítl. Podle soudu změna výpovědi nic nemění na tom, že se stěžovatel daného trestného činu dopustil. Při rozhodování o vině soud nevyšel jen ze stěžovatelovy výpovědi, ale i z jiných důkazů, které s doznáním korespondovaly. Městský soud také uvedl, že změna postoje stěžovatele nastala až ve chvíli, kdy si uvědomil, že činy, kterými se honosil, byly v souladu se zákonem potrestány.

6. Ústavní stížností napadeným usnesením Vrchní soud v Praze stížnost stěžovatele proti prvostupňovému rozhodnutí zamítl, přičemž se ztotožnil s argumenty městského soudu.

7. Stěžovatel proto podal další, nyní posuzovanou ústavní stížnost. V ní uvádí, že i s ohledem na jeho osobnost by jeho původní výpověď neměla být považována za věrohodnou. Soudy se však zaměřily právě na jeho původní doznání, ačkoli jej vzal zpět, a vůbec nehodnotily změnu výpovědi jako nový důkaz. Dle názoru stěžovatele nebylo dostatečně zohledněno, jak změna ve výpovědi ovlivnila původně zjištěný majetkový motiv činu. Nadto vrchní soud pochybil, když nenařídil veřejné zasedání. Soudy navíc neprovedly stěžovatelem navrhované důkazy. Stěžovatel také poukazuje na tvrzení vrchního soudu, že v době trestného činu již nebyl zaměstnancem restaurace, odkud údajně odcizil nože, což je prý v extrémním rozporu s obsahem spisu. Podobně tomu má být u tvrzení, že se na místě činu nenašel majetek větší hodnoty.

II.

Procesní předpoklady řízení o ústavní stížnosti

8. Ústavní soud nejprve posoudil, zda jsou splněny procesní předpoklady řízení. Ústavní stížnost byla podána včas a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatel je osobou oprávněnou k jejímu podání, je zastoupen advokátem a vyčerpал všechny procesní prostředky, které mu zákon k ochraně jeho práv poskytuje; ústavní stížnost proto byla shledána přípustnou (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu *a contrario*).

III.

Průběh řízení před Ústavním soudem

9. Ústavní soud následně vyzval účastníky a vedlejší účastníky řízení k vyjádření k ústavní stížnosti.

10. Městský soud v Praze sdělil, že se k ústavní stížnosti nebude vyjadřovat, neboť vše již bylo uvedeno v jeho rozhodnutích vydaných v trestní věci stěžovatele.

11. Vrchní soud v Praze má za to, že k porušení stěžovatelových základních práv nedošlo. Vrchní soud se neztotožňuje s argumentací zaujatou Ústavním soudem v nálezu sp. zn. I. ÚS 1377/16 ze dne 14. 9. 2016, dle níž jsou soudy povinny rozhodovat o stížnosti proti zamítnutí návrhu na povolení obnovy řízení ve veřejném zasedání. Podle vrchního soudu musí mít i princip kontradiktornosti své mantinely a nelze pominout, že v rámci obnovy neplatí revizní princip, nezkoumá se správnost výroků původního rozsudku, ale toto řízení je výhradně zaměřeno na to, zda vyšly najevo nové skutečnosti či důkazy dříve neznámé, které by mohly vést k vydání jiného než původního meritorního rozhodnutí.

12. Vrchní soud neshledává jediný důvod, proč by tytéž důkazy a totéž řízení měly být prováděny duplicitně, resp. tyto důkazy měly být pro nadbytečnost opakovaně odmítány, když takový princip stran provádění důkazů není v případě shodného meritorního rozhodnutí zaveden ani v odvolacím řízení v rámci trestního stíhání.

13. Z těchto důvodů vrchní soud navrhl, aby IV. senát Ústavního soudu postupoval podle § 23 zákona o Ústavním soudu a předložil danou otázku k posouzení plénu pro překonání právního názoru uvedeného v nálezu sp. zn. I. ÚS 1377/16. Následně by dle vrchního soudu měla být ústavní stížnost pro zjevnou neopodstatněnost odmítnuta.

14. Městské státní zastupitelství v Praze se postavení vedlejšího účastníka řízení vzdalo.

15. Vrchní státní zastupitelství v Praze se naopak domnívá, že s ohledem na náleze Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1377/16 jakož i na východiska nálezu Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 608/10 ze dne 26. 8. 2010 bylo na místě, aby bylo o stížnosti stěžovatele rozhodnuto ve veřejném zasedání. Projednáním a rozhodnutím věci v neveřejném zasedání dle vrchního státního zastupitelství došlo k porušení stěžovatelova práva zaručeného čl. 36 odst. 1 Listiny.

16. Obdržená vyjádření byla zaslána stěžovateli, který možnosti podat k nim repliku nevyužil.

17. Usnesením č. j. IV. ÚS 38/18-52 ze dne 24. 7. 2018 IV. senát Ústavního soudu přerušil řízení o této ústavní stížnosti a předložil plénu Ústavního soudu návrh na zaujetí stanoviska k právnímu názoru odchylnému od právního názoru vysloveného v nálezech sp. zn. I. ÚS 1377/16 ze dne 14. 9. 2016 a sp. zn. I. ÚS 1135/17 ze dne 1. 11. 2017. Dne 25. 9. 2018 plénum k uvedenému návrhu přijalo stanovisko sp. zn. Pl. ÚS-st. 47/18, čímž odpadl důvod přerušení řízení, proto Ústavní soud rozhodl výrokem I. tohoto nálezu o jeho pokračování.

18. K objasnění věci nebylo třeba nařizovat ústní jednání, neboť v tomto směru byla plně postačující písemná vyjádření účastníků řízení, Ústavní soud proto posléze rozhodl ve věci podle § 44 zákona o Ústavním soudu bez jeho konání.

IV.

Vlastní posouzení

19. Ústavní stížnost není důvodná.

20. Ústavní soud se prvně zabýval tím, zda k porušení stěžovatelových základních práv nedošlo projednáním jeho stížnosti v neveřejném zasedání. Následně se zaměřil na námitku opomenutých důkazů, jakož i na zbývající námitky, mířící zejména proti samotnému závěru soudů, že nebyly splněny podmínky pro povolení obnovy řízení.

21. Ještě předtím nicméně – vzhledem k tomu, že stěžovatel opakovaně poukazoval na usnesení Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 3083/16 – je potřeba uvést, že Ústavní soud sice v tomto usnesení připustil, co již konstatoval Nejvyšší soud v rozsudku č. j. 6 Tdo 1458/2015-61, tedy že změna stěžovatelovy výpovědi může být předmětem návrhu na povolení obnovy řízení (a může teoreticky ovlivnit důkazní situaci ve věci), v žádném případě ovšem nedovodil, že by stěžovatel musel být s tímto mimořádným opravným prostředkem úspěšný. Stěžovatel návrh na povolení obnovy řízení podal, městský soud jej ve veřejném zasedání vyslechl a návrh řádně projednal. O rozporu s citovanými rozhodnutími Nejvyššího a Ústavního soudu tak nemůže být řeč.

22. Obecně pak Ústavní soud předznamenává, že zásadně není oprávněn zasahovat do rozhodovací činnosti obecných soudů, neboť není vrcholem jejich soustavy (čl. 81, čl. 90 Ústavy České republiky). Ústavní soud je povolán k ochraně ústavnosti, nikoliv ke kontrole „běžné“ zákonnosti (čl. 83 Ústavy) a nepřezkoumává pouhou správnost interpretace a aplikace podústavního práva ze strany obecných soudů. Do jejich činnosti zasáhne jen tehdy, byla-li jejich rozhodnutími porušena základní práva stěžovatelů.

23. Směřuje-li ústavní stížnost proti rozhodnutí vydanému v trestním řízení, není samo o sobě významné, je-li namítána jeho věcná nesprávnost; Ústavní soud není součástí soustavy orgánů zde činných a není ani povolán k instančnímu přezkumu jejich rozhodnutí. Pravomoc Ústavního soudu je i zde založena výlučně k přezkumu toho, zda v řízení nebyla dotčena ústavním pořádkem zaručená práva stěžovatelů.

24. V řízení o návrhu na povolení obnovy řízení v trestní věci je navíc třeba vzít v úvahu, že navrhovatel je osobou již pravomocně odsouzenou a že základní záruky spravedlivého trestního procesu musely být uplatňovány již v řízení vedoucím k jeho pravomocnému odsouzení. Na úrovni zákona jsou předpoklady zásahu do principu právní jistoty v trestních věcech pravomocně skončených upraveny v ustanovení § 277 a násl. trestního řádu. Posouzení otázky, zda vyšly najevo skutečnosti nebo důkazy soudu dříve neznámé a způsobilé přivodit důsledky dle ustanovení § 278 odst. 1 trestního řádu, je tak zásadně záležitostí obecných soudů, nikoliv Ústavního soudu.

IV./A

Projednání stížnosti v neveřejném zasedání

25. Stěžovatel namítal, že o jeho stížnosti proti prvostupňovému usnesení rozhodl vrchní soud v neveřejném zasedání. V této souvislosti stěžovatel odkázal na nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 608/10. Nutno uvést, že v tomto nálezu byla řešena situace, kdy soud prvního stupně návrhu na povolení obnovy řízení vyhověl, nicméně ke stížnosti státního zástupce stížnostní soud návrh v neveřejném zasedání zamítl. Šlo tedy o jiný případ, než který je řešen nyní. Nicméně v nálezech sp. zn. I. ÚS 1377/16

a sp. zn. I. ÚS 1135/17 Ústavní soud uvedl, že povinnost nařídit veřejné zasedání dopadá i na situace, v níž se ocitl stěžovatel, tedy kdy stížnostní soud rozhoduje o stížnosti odsouzeného proti prvostupňovému rozhodnutí, jímž byl návrh na povolení obnovy řízení zamítnut.

26. Jak plyne z dosavadního průběhu řízení, IV. senát Ústavního soudu se s tímto právním názorem neztotožnil, protože mu nezbylo než postupovat podle § 23 zákona o Ústavním soudu a předložit danou otázku k posouzení plénu. Stanoviskem pléna Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS-st. 47/18 ze dne 25. 9. 2018 pak byl názor uvedený v citovaných nálezech překonán s tím, že zamítne-li soud v neveřejném zasedání jako nedůvodnou stížnost proti rozhodnutí, kterým se zamítá návrh na povolení obnovy řízení v situaci, kdy již sám dokazování neopakuje, popř. nedoplňuje, nejde o porušení čl. 36 odst. 1 ani čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Obecná námitka, že stížnostní soud nenařídil veřejné zasedání, tedy nemůže být úspěšná.

27. Ústavní soud v předmětném stanovisku zaujal právní názor, že právě uvedené platí v situaci, kdy stížnostní soud nepřehodnotí nalézacím soudem zjištěný skutkový stav způsobem ovlivňujícím jeho právní závěry a nedoplní-li dokazování provedené před nalézacím soudem, resp. v rámci původního trestního řízení. Tato situace v nyní posuzované věci nenastala. V řízení o návrhu na povolení obnovy provedl dokazování městský soud, z čehož následně vrchní soud vycházel. Stížnostní soud vlastní dokazování neprováděl a od hodnocení důkazů řádně provedených prvostupňovým soudem se relevantním způsobem neodchýlil, naopak se se závěry městského soudu plně ztotožnil a na jejich podporu poukázal i na další okolnosti zjištěné v průběhu původního trestního řízení. K nařízení veřejného zasedání tedy nebyl z ústavněprávního hlediska žádný důvod.

IV./B

Neprovedení navrhovaných důkazů

28. Stěžovatel v ústavní stížnosti namítá také to, že soudy opomenuly některé navrhované důkazy. Z odůvodnění stížnosti ovšem není zcela zřejmé, konkrétně jaké důkazy měly soudy opomenout. Stěžovatel pouze uvádí, že navrhoval provedení dalších svědeckých výpovědí a vypracování revizního znaleckého posudku.

29. V tomto směru Ústavní soud zdůrazňuje, že je na trestních soudech, aby rozhodly, které důkazy v řízení provedou, přičemž Ústavnímu soudu zásadně nepřisluší do této jejich úvahy zasahovat. Z ústavního pořádku plyne pouze požadavek, aby v případě neprovedení navrhovaných důkazů soudy svůj postup patřičně odůvodnily (což na druhou stranu nutně neznamená, že se vždy v odůvodnění svých rozhodnutí musí vyjádřit jednotlivě ke každému neprovedenému důkazu).

30. Jde-li o nyní posuzovanou věc, Ústavní soud (i při zohlednění obecnosti této stěžovatelovy námítky) porušení stěžovatelových ústavně zaručených práv shledat nemohl. Podstatou návrhu na povolení obnovy byla změna stěžovatelovy výpovědi. Městský soud přitom stěžovatele řádně vyslechl a se změnou výpovědi se patřičně vypořádal. Další navrhované důkazy soudy sice neprovedly, dostatečně však tento postup vysvětlily. Na str. 6 svého usnesení tak městský soud uvádí, že nebylo zjištěno, že by předchozí znalecký posudek vykazoval vady či že by se cokoli na osobnosti odsouzeného změnilo. Stěžovatelova změna výpovědi na závěrech původně vypracovaného znaleckého posudku dle městského soudu nic nemění (novým důkazem je koneckonců až samotný nový posudek, nikoli stěžovatelovo přesvědčení, že kdyby jej

někdo vypracoval, dopadl by pro něj příznivěji). Jak dále městský soud vysvětluje, výsledkům navrhovaných svědků neměl žádný smysl, neboť to, že stěžovatel na sebe chtěl trestnou činností upoutat pozornost (což měli tito svědci potvrdit), je a bylo soudu dobře známo. K neprovedení stěžovatelem navrhovaných důkazů se konečně podrobně vyjádřil i vrchní soud (str. 5 a násl. napadeného usnesení).

IV./C

Posouzení návrhu na povolení obnovy řízení trestními soudy

31. Zbylé stěžovatelovy námitky postrádají ústavněprávní rozměr, neboť jimi stěžovatel v podstatě jen zpochybňuje v trestním řízení učiněné skutkové závěry. V této souvislosti Ústavní soud znovu odkazuje na východiska uvedená v bodech 22-24 tohoto nálezu a nad jejich rámec dodává následující.

32. Stěžovatel v ústavní stížnosti zdůrazňuje, že soudy dostatečně nezohlednily změnu výpovědi a neposoudily ji jako nový důkaz. Pomíjí ovšem, že změna jeho výpovědi z velké části není pro původní výsledek řízení vůbec podstatná. Nadále totiž platí, že se stěžovatel uvedeného skutku dopustil, přičemž i při výpovědi před městským soudem uvedl, že poškozenému „*chtěl způsobit co největší zranění, aby to zranění vypadalo co nejzávažněji*“.

33. Změna výpovědi tak má určitou relevanci jen potud, že stěžovatel nově tvrdí, že poškozeného nechtěl zabít ani okrást. Soudy ovšem přesvědčivě vysvětlily, proč stěžovateli v tomto směru neuvěřily, jakož i (především) to, že jejich původní závěry se opíraly i o řadu jiných důkazů. Jak uvedl vrchní soud, provedené důkazy a okolnosti případu zapadají do stěžovatelovy původní výpovědi (i proto na ni vrchní soud odkazoval, byť stěžovatel s těmito odkazy nesouhlasí s tím, že tuto výpověď změnil), přičemž i dle městského soudu je nová stěžovatelova výpověď nelogická (např. ohledně vysvětlení, proč si na místo činu přinesl tři nože). Ústavnímu soudu tudíž nezbývá než na napadená usnesení odkázat.

34. Stěžovatel opakovaně poukazyval na údajný extrémní rozpor mezi závěry soudů a provedenými důkazy. Šlo jednak o posouzení jeho nové výpovědi (k tomu viz výše) a dále o otázky, zda byl v inkriminované době zaměstnán v restauraci, odkud měl odcizit nože, a zda se na místě činu našel majetek větší hodnoty.

35. Extrémní nesoulad mezi skutkovými zjištěními a obsahem spisu může za určitých okolností představovat porušení základních práv účastníka řízení. Zároveň ovšem platí, že za ústavněprávně relevantní nelze považovat jakoukoli nepřesnost, která se případně v rozhodnutí soudu objeví. Ústavní soud proto nepovažoval za nezbytné zkoumat, do kdy skutečně stěžovatel pracoval v předmětné restauraci, neboť již městský soud, který se otázky přinesení nožů obzvláště věnoval, uvedl (bez ohledu na to, odkud stěžovatel nože nesl), že jejich přinesení na místo činu postrádalo logické vysvětlení, pakliže neměly sloužit k tomu, co stěžovatel následně spáchal.

36. Tvrdí-li stěžovatel, že se na místě činu našel majetek větší hodnoty, není zcela zřejmé, proti čemu tato námitka míří. Vrchní soud ve svém usnesení pouze uvedl, že se ve stěžovatelově peněžence nenašla žádná hotovost, což zcela odpovídá i nové výpovědi stěžovatele, který před městským soudem hned několikrát uvedl, že neměl žádné peníze („... *já jsem byl exekučně zablokovaný, výplata, všechno, protože mi naskočila v Brně*“).

exekuce, všechny majetky, všechno jsem měl zablokované, neměl jsem nic. Neměl jsem absolutně majetek“).

V.
Závěr

37. S ohledem na výše uvedené Ústavní soud ústavní stížnost podle ustanovení § 82 odst. 1 zákona o Ústavním soudu zamítl.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 26. září 2018

Jan Filip
předseda senátu